

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/95/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7923201772
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7923201772.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore navrhovateľky: A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom B. - C., D. E. XXX/XX, proti odporcovi: E. A., nar. XX.X.XXXX, bytom B. - C., D. E. XXX/XX, t.č. bytom B., B. XX, zast. Hrčka-Sabó s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom Sečovce, Obchodná 187/6, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jozef Sabó, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu č.k. 14C/32/2023-18 zo dňa 10.5.2023 v spojení s dopĺňacím uznesením 14C/32/2023-42 zo dňa 30.5.2023 Okresného súdu Trebišov

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie v spojení s dopĺňacím uznesením.

Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trebišov (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým uznesením zakázal odporcovi vstupovať do rodinného domu na D. E. F. XXX/XX C. G. B., postavenom na parcele registra „C“ č. 64/2, ktorý je zapísaný na liste vlastníctva č. XXX v kat. území C., okres H., Obec Somotor a zdržiavať sa v priestoroch a spoločných častiach domu, v hospodárskej budove a na záhrade parcele č. 65 zapísanej na LV č. XXX v kat. území C., okres H., Obec B. (I.) Zároveň zakázal odporcovi priblížiť sa k navrhovateľke na vzdialenosť menej ako 50 m, s výnimkou účasti strán na procesných úkonoch trestného konania, priestupkového konania alebo občianskeho súdneho konania, na ktoré bude odporca predvolaný, kde sa smie priblížiť k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a to len v rozsahu nevyhnutnom pre riadnu účasť odporcu na týchto úkonoch (II.). Navrhovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti odporcovi (III).

2. Dopĺňacím uznesením č.k. 14C/32/2023-42 zo dňa 30.5.2023, vydaným podľa ust. § 225 ods. 1 a 2 CSP súd doplnil výrokovú časť uznesenia o výrok IV., ktorým uložil navrhovateľke povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti dopĺňacieho uznesenia podať proti odporcovi E. A., nar. XX.X.XXXX, žalobu o vypratanie nehnuteľností - rodinného domu na D. E. F. XXX/XX C. G. B., postavenom na parcele registra „C“ č. 64/2, ktorý je zapísaný na liste vlastníctva č. XXX v kat. území C., okres H., Obec Somotor a pozemkov k nemu patriacich.

3. Rozhodol tak o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v znení uvedenom vo výrokovej časti tohto uznesenia (ďalej tiež len „NO“), ktorý navrhovateľka odôvodnila tým, že s odporcom sú manželmi už 46 rokov, ich manželstvo bolo harmonické do roku 1989, odkedy sa správanie odporcu začalo meniť, vo zvýšenej miere začal požívať alkoholické nápoje, v dôsledku čoho stratil i zamestnanie a bol nezamestnaným až do vzniku nároku na starobný dôchodok, s odporcom „zažívala psychické aj ekonomické násilie“, všetky výdavky súvisiace s chodom domácnosti a starostlivosťou o deti zabezpečovala sama, neskôr odišla pracovať do Rakúska ako opatrovateľka, kde pracovala 15 rokov.

Odporca je sebecký a netolerantný, má z neho strach, už viackrát ju chcel fyzicky napadnúť, veľmi na ňu kričal a už sa k nej približoval, keď možnému útoku na jej osobu zabránil ich syn. Dňa 4.5.2023 o 18:30 hod. bol odporca príslušníkmi policajného zboru vykázaný z obydľia, nakoľko pod vplyvom alkoholu jej nadával, že je „kurva vyjebaná“ a pravidelne sa jej vyhráza zabitím takým spôsobom, že ju dobodá, pričom nôž v ruke nemal a k fyzickému kontaktu medzi nimi nedošlo; tiež pred dvoma týždňami ich dcére povedal, aby mamu brala preč, lebo ju dopichá. Táto situácia veľmi vážne ovplyvňuje celú rodinu a má nepriaznivý vplyv na jej zdravotný a duševný stav, pričom má dôvodnú obavu, že odporca vo vzťahu k nej bude pokračovať v násilnom konaní a má strach o svoj život a zdravie. Nariadením NO by sa tak eliminoval kontakt odporcu ako osoby dôvodne podozrivej z násilia vo vzťahu k jej osobe a takýmto spôsobom by sa zamedzilo možným útokom z jeho strany voči nej, pričom odporcovi nevznikne nepríjemná ujma, keďže bývajú v dome, ktorého výlučným vlastníkom je ich syn. Mala za to, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov, a preto nariadené NO nie je potrebné časovo limitovať.

4. Súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie v súlade s návrhom žalobkyne, stotožniac sa v celom rozsahu s jeho skutkovými a právnymi dôvodmi a posúdiac návrh ako dôvodný po právnom posúdení veci podľa ust. § 324 ods. 1,2, § 325 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. e) a h), § 328 ods. 2 veta druhá, § 329 ods. 1 veta prvá, § 330 ods. 1, § 328 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ust. § 27a ods. 1 až 4, ods. 7 a 9 zák. č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, keď obsahom návrhu a žalobkyňou predloženými listinnými dôkazmi mal preukázané naplnenie zákonných predpokladov pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia. Uviedol, že podmienkou pre vyhovenie návrhu na nariadenie NO je naliehavosť situácie, vyžadujúcej neodkladné riešenie veci v záujme predchádzania vzniku novej poruchy v právnom vzťahu. Pri nariaďovaní NO prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, preto súdy o návrhu nerozhodujú až po zistení skutkového stavu, ale už na základe osvedčenia tvrdených skutočností. Miera osvedčenia potrebných skutočností sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie NO sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 3/2010 zo dňa 29.7.2010). Neodkladné opatrenie o uložení povinnosti dočasne nevstupovať do domu alebo bytu ako aj zákaz alebo obmedzenie priblíženia sa na určitú vzdialenosť možno nariadiť voči tomu, kto je dôvodne podozrivý z násilia. Podmienkou pre nariadenie NO z tohto dôvodu je to, že povinná osoba je dôvodne podozrivá z násilia, a to predovšetkým z násilia fyzického, pričom sa nedá vylúčiť ani psychické týranie. Účelom tohto inštitútu je eliminovať kontakt páchatel'a domáceho násilia alebo osoby dôvodne podozrivej z takého skutku s jeho obeťou. Neodkladným opatrením možno páchatel'ovi domáceho násilia uložiť, aby dočasne nevstupovala do domu alebo bytu, v ktorom chránená osoba býva. Z formálneho hľadiska nemusí ísť o dom alebo byt na adrese, ktorá je podľa predpisov správneho práva evidovaná ako adresa trvalého, resp. prechodného pobytu chránenej osoby; rozhodujúci je faktický stav užívania obydľia za účelom bývania. Pre nariadenie NO je irelevantné, či v prospech povinnej osoby svedčí vlastnícke alebo iné subjektívne právo vo vzťahu k dotknutému domu alebo bytu. Prípadné obmedzenie výkonu vlastníckeho práva má v tomto prípade legitímny účel, ktorý je do značnej miery zdôraznený verejným záujmom. Samotné obmedzenie je pritom vždy dočasné, čo vyplýva priamo zo znenia právnej normy. Okruh aktívne legitimovaných subjektov nie je ohraničený kategóriou blízkych osôb v zmysle ust. § 116 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie konštatoval, že vo veciach domáceho násilia je možné vychádzať iba z tvrdení navrhovateľky a záznamov polície, keď stanovisko odporcu býva v zásade protichodné a dochádza tak k potrebe rozhodnutia v situácii „tvrdenia proti tvrdeniu“. V danom prípade je však správanie odporcu zrejmé z toho, že bol príslušníkmi policajného zboru vykázaný zo spoločného obydľia, čo mal súd preukázané z potvrdenia Okresného riaditeľstva PZ v Trebišove, odboru poriadkovej polície Obvodného oddelenia PZ Streda nad Bodrogom č. 786747 zo dňa 4.5.2023 o vykázaní odporcu zo spoločného obydľia, ako aj z úradného záznamu OO PZ Streda nad Bodrogom č. ORPZ-TV-OPP7-88/2023-P zo dňa 4.5.2023. Obsah návrhu na nariadenie NO a navrhovateľkou predložené listinné dôkazy preukazujúce, že sa odporca voči nej dopustil skutku násilia, podľa posúdenia súdu prvej inštancie umožňujú prijať záver o osvedčení násilného správania odporcu voči navrhovateľke a o naplnení hypotézy uvedenej v ust. § 325 ods. 2 písm. e) a h) CSP, t.j. že odporca je vo vzťahu k navrhovateľke dôvodne podozrivý z násilia. Súd preto nariadil navrhované neodkladné opatrenia v znení uvedenom vo výrokovvej časti uznesenia z dôvodu, aby zabránil prípadnému útoku odporcu na navrhovateľku ako aj dlhotrvajúcemu psychickému násiliu voči nej zo strany odporcu, ktorý podľa

tvrdenia navrhovateľky sa násilného konania voči nej opakovane dopúšťal aj v minulosti. V tejto súvislosti súd pripomenul, že právo na ochranu života a zdravia, ktoré je násilníkom ohrozované, má absolútnu povahu, pričom je silnejšie ako vlastnícke právo či právo na obydlie. Záverom uviedol, že toto neodkladné opatrenie môže byť zrušené na návrh navrhovateľky alebo povinnej osoby postupom podľa ust. § 334 CSP, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené. O trovách neodkladného opatrenia súd rozhodol podľa ust. § 255 a § 262 ods. 1 a 2 CSP a v spore úspešnej navrhovateľke priznal nárok na plnú náhradu trov konania proti odporcovi s tým, že o ich výške rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia.

5. Nakoľko prostredníctvom účinkov nariadeného neodkladného opatrenia v danom prípade nemožno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami sporu a uznesenie nemá povahu konečného rozhodnutia vo veci samej, čo vyplýva priamo zo znenia právnej normy - ust. § 325 ods. 1 písm. e) CSP, je potrebné naň nadväzujúce súdne konanie vo veci samej v zmysle § 336 ods. 1 CSP, čím sa zároveň predíde aj neprípustnému obmedzeniu práv odporcu nad nevyhnutnú mieru. Dopĺňacím uznesením preto súd prvej inštancie doplnil uznesenie o výrok, ktorým uložil navrhovateľke podať proti odporcovi v určenej lehote žalobu veci samej, pričom vo výroku vymedzil predmet budúceho konania vo veci samej o vypratanie nehnuteľností - rodinného domu súp. č. XXX I. D. E. F. XX v obci B. a pozemkov k nemu patriacich. Súd neuložil navrhovateľke povinnosť podať žalobu vo veci samej o uloženie zákazu odporcovi približovať sa k nej na určenú vzdialenosť, nakoľko uloženie takej povinnosti je obmedzením základného práva na slobodu pohybu a pobytu, ktorý zaručuje Ústava Slovenskej republiky a obmedziť toto ústavou zaručené právo možno iba na základe zákona. Takým predpisom však nie je Občiansky zákonník, z ustanovení ktorého nevyplýva možnosť obmedziť fyzickú osobu v práve na slobodu pohybu na neurčitú dobu a nevyplýva to ani z iných civilnoprávných predpisov. Civilný sporový poriadok umožňuje súdu uložiť také obmedzenie len v rámci nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré obmedzenie je však dočasné a upravuje pomery účastníkov počas súdneho konania. Podľa názoru súdu prvej inštancie trvalý charakter povinnosti, resp. zákazu priblíženia sa k určitej osobe, možno uložiť len v trestnom konaní postupom upraveným v Trestnom zákone a Trestnom poriadku, v súvislosti s uložením sankcie za spáchaný trestný čin (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Co/18/2023 zo dňa 9.2.2023). Zároveň súd poučil strany sporu, že podľa ust. § 336 ods. 3 CSP aj bez návrhu zruší uznesenie o neodkladnom opatrení, ak žaloba v určenej lehote nebude podaná.

6. Uznesenie napadol včas podaným odvolaním odporca a žiadal ho ako nezákonné a nespravodlivé zrušiť. V odvolaní vytkol súdu prvej inštancie, že pri rozhodovaní vychádzal iba z tvrdení navrhovateľky a záznamu polície, pričom jednoznačne uveril navrhovateľke, ktorej tvrdenie síce bolo podložené potvrdením OO PZ Streda nad Bodrogom zo dňa 4.5.2023, avšak absolútne neprihliadol na jeho tvrdenia, že celá vec voči jeho osobe bola vykonštruovaná a cielene vedená k tomu, aby navrhovateľka dosiahla zákaz jeho vstupu do rodinného domu a zdržiavať sa v priestoroch a v spoločných častiach domu, ako aj v ďalších príľahlých priestoroch pozemku a domu. Poukázal na to, že nemá inú možnosť bývania a nie je schopný zabezpečiť si ani dočasné prechodné ubytovanie v nejakom zariadení, nakoľko okrem starobného dôchodku nemá žiadne finančné prostriedky. Zastával tiež názor, že navrhovateľka nie je aktívne legitimovaná na podanie návrhu z dôvodu, že nie je vlastníčkou predmetných nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX v kat. území C. a rodinného domu na D. E. F. XXX/XX, ale ich vlastníkom je syn E. A., nar. XX.X.XXXX, na ktorého predmetné nehnuteľnosti s navrhovateľkou previedli s podmienkou práva doživotného bývania.

7. Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu nevyjadřila.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie odporcu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadiska uplatnených, resp. do úvahy prichádzajúcich odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním súdu prvej inštancie, ktoré rozhodnutiu predchádzalo, a dospel k záveru, že podané odvolanie nie je dôvodné a preskúmané uznesenie je vecne správne, a preto ho odvolací súd postupom podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

9. Neodkladné opatrenie je základným opatrením súdu, ktorým sa upravujú (predbežne alebo aj trvale) pomery sporových strán, ak ide o stav, ktorý neznesie odklad. Vychádzajúc zo zákonných predpokladov pre nariadenie NO v zmysle § 325 ods. 1 CSP je neodkladné opatrenie prípustné a opodstatnené vtedy, ak: a) sa tvrdí a osvedčí existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, ktorý si vyžaduje

bezodkladnú úpravu pomerov strán alebo ak je daná obava z ohrozenia exekúcie (kumulácia nie je vylúčená), b) uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), c) navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, d) právne účinky NO neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality), a e) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP). Pretože pri nariaďovaní samotného NO prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, z tohto dôvodu súd nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia (vo veci samej). Súd rozhoduje spravidla len na základe listín predložených navrhovateľom NO, bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Inak postupuje iba vo výnimočných a odôvodnených prípadoch (§ 329 CSP). Riadne dokazovanie v zmysle ust. § 185 a nasl. CSP nevykonáva a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené. Navrhovateľ opísaním rozhodujúcich skutočností a predložením dostupných dôkazných prostriedkov musí osvedčiť najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, z ktorých vyvodzuje opodstatnenosť a neodkladnosť návrhu, a vecnou argumentáciou musí presvedčiť súd o potrebe nariadiť NO v záujme dosiahnutia ochranného účelu, ktorý je pre tento inštitút charakteristický. Miera osvedčenia sa pritom riadi situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Účelom NO je totiž rýchle riešenie takej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť objektívne preskúmateľná na základe odôvodnenia rozhodnutia. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak navrhovateľovi hrozí vznik alebo rozširovanie škody či inej ujmy, dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, príp. hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu. Pred nariadením neodkladného opatrenia musí súd zároveň zvážiť, či v dôsledku nariadenia NO sa nevytvorí nezvratný (nenapraviteľný) stav v právnych vzťahoch medzi stranami sporu a či zásah do práv dotknutej strany sporu je primeraný žalobcom osvedčenému porušeniu jeho práv a právom chránených záujmov v súlade s princípom proporcionality.

10. V ust. § 325 ods. 2 CSP, z ktorého súd prvej inštancie pri rozhodovaní správne vychádzal, je upravené neodkladné opatrenie, ktorým možno strane uložiť, aby nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, kde býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia (písm. e/) alebo aby sa na určenú vzdialenosť nepribližovala k osobe, ktorej telesná alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená (písm. h/).

11. Pri nariaďovaní NO z dôvodu domáceho násillia [§ 325 ods. 2 písm. e) CSP] súd musí mať za osvedčené dôvodné podozrenie z násillia na navrhovateľovi páchaného v ich spoločnom obydľí. Dôkazné bremeno zaťažuje navrhovateľa. Súčasne je nevyhnutné osvedčiť, že jeho osobná integrita vykazuje znaky fyzického alebo psychického násillia, a to predovšetkým lekárskymi správami, trestným oznámením, čestným vyhlásením tretej osoby (v pozícii svedka incidentu) a pod. NO má preventívnu povahu a preto nemožno jeho nariadenie podmieňovať požiadavkou preukázania násillného skutku. Pri rozhodovaní o NO z tohto dôvodu je irelevantné, aký vzťah má účastník podozrivý z násillia k bytu alebo domu, či mu svedčí vlastnícke alebo iné subjektívne právo vo vzťahu k dotknutému domu alebo bytu; dôležité je, že v ňom býva obeť, ktorú je potrebné dočasne chrániť, a preto je v tomto smere potrebné dočasne upraviť aj pomery strán. Rozhodujúci je teda faktický stav užívania obydľia za účelom bývania. Prípadné obmedzenie výkonu vlastníckeho práva má v tomto prípade legitímny cieľ, ktorý je do značnej miery zdôraznený verejným záujmom. Samotné obmedzenie je pritom vždy dočasné, čo vyplýva priamo zo znenia právnej normy. Pri nariaďovaní NO musí mať súd osvedčené dôvodné podozrenie z násillia, ktoré nemusí byť len fyzické (telesné), ale môže spočívať aj vo forme psychického či emocionálneho týrania (vyhrážania, deprimovania a ponižovania). Násillím je akýkoľvek akt alebo zanedbanie, ktoré ovplyvňuje život, fyzickú a psychickú integritu alebo slobodu osoby alebo ktoré závažne poškodzuje rozvoj jej osobnosti; násillím je každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického a sexuálneho nátlaku. Násillie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrasovanie, slovné vyhrážky a psychické násillie môžu mať rovnako silné následky, nezanecháva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násillia. Domáce násillie vzniká v súkromí rodiny a môže smerovať od ktoréhokoľvek člena rodiny ku ktorémukoľvek inému členovi rodiny; môže sa ho dopúšťať muž na žene, rodič na dieťati, aj dieťa na rodičovi, brat na sestre a podobne.

12. Obsah neodkladných opatrení v zmysle ustanovení § 325 ods. 2 písm. e) až h) CSP vychádza zo znenia čl. 3.1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 zo dňa 12.6.2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach. Ide o opatrenia vydané v záujme ochrany jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený ich život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Primárnym účelom je zabránenie akejkoľvek forme rodovo motivovaného násillia alebo násillia voči blízkej alebo inej chránenej osobe, ako sú fyzické násillie, obťažovanie, sexuálne násillie, prenasledovanie, zastrašovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku. Chránenej osobe má byť v odôvodnených prípadoch poskytnutá okamžitá a efektívna súdna ochrana. Súd musí mať za osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie NO smeruje. Pre nariadenie NO z tohto dôvodu pritom postačuje, ak je osvedčené dôvodné podozrenie (hrozba) z fyzického alebo psychického násillia voči blízkej alebo inej chránenej osobe, pričom nie je podmienkou, aby v čase rozhodovania súdu o nariadení NO bol žalovaný za skutok násillia už odsúdený či uznaný vinným zo spáchania prečinu alebo priestupku.

13. Pokiaľ ide o účinky tohto druhu neodkladných opatrení, najzávažnejší je zákaz alebo obmedzenie vstupu do domu, bytu, na pracovisko alebo iné miesto (§ 325 ods. 2 písm. f/), kde zákon výslovne vyžaduje, aby povinná osoba svojim konaním ohrozovala telesnú alebo duševnú integritu navrhovateľa. Zákaz alebo obmedzenie komunikácie (§ 325 ods. 2 písm. g/) a zákaz alebo obmedzenie priblíženia na určitú vzdialenosť (písm. h/), ako menej závažné zásahy do osobných slobôd povinného, sú ex lege podmienené tým, že zakázaným správaním by telesná alebo duševná integrita navrhovateľa mohla byť ohrozená. Aj túto skutočnosť však musí navrhovateľ pred nariadením NO relevantným spôsobom osvedčiť (Števec, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár, vyd. C.H. Beck v Prahe, 2016, str. 1098 - 1099).

14. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľky postupoval podľa cit. zák. ustanovení a v plnom súlade i s vyššie uvedenými zásadami ustálenými právnou praxou posúdil skutkové a právne dôvody návrhu so správnym záverom, že zákonom stanovené predpoklady pre nariadenie navrhovaného NO podľa ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 v spojení s § 325 ods. 2 písm. e) a h) CSP v danom prípade sú splnené. Aj podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľka tvrdenými skutočnosťami a predloženými listinnými dôkazmi osvedčila základné skutočnosti umožňujúce prijať záver o dôvodnosti podozrenia zo skutku psychického násillia spáchaného odporcom voči nej v ich spoločnom obydli v rodinnom dome súp. č. XXX I. D. E. XX v Obci B. (vlastnícky patriacom ich synovi E. A., nar. XX.X.XXXX, v ktorom majú účastníci právo bývania), ktoré odôvodňuje potrebu neodkladnej dočasnej úpravy pomerov strán rozhodnutím súdu uložením zákazu odporcovi vstupovať do rodinného domu s prísl. a na označené príľahlé pozemky ako aj zákazu približovania sa odporcu k navrhovateľke na určenú vzdialenosť až do času, než súd vydá konečné rozhodnutie vo veci samej (o žalobe podanej navrhovateľkou v určenej lehote), a to v záujme ochrany navrhovateľky pred ďalším možným násillnickým konaním (jeho hrozbou) zo strany odporcu, resp. aby sa predišlo vzniku nepredvídaných vyhrotených situácií a incidentov, ktorými duševná alebo telesná integrita navrhovateľky môžu byť vážne ohrozené. V prejednávanej veci skutočnosť, že odporca sa voči navrhovateľke dopustil skutku domáceho násillia v ich spoločnom obydli a že z jeho strany došlo k opísanému násillnému správaniu voči navrhovateľke, ktorým môže byť ohrozené (ohrozované) jej psychické zdravie, boli v konaní aj podľa názoru odvolacieho súdu osvedčené predloženými listinnými dôkazmi, predovšetkým úradným záznamom Okresného riaditeľstva PZ v Trebišove, OO PZ Streda nad Bodrogom zo dňa 4.5.2023 a samotným postupom príslušného policajného orgánu o dočasnom vykázaní odporcu zo spoločného obydli na dobu 14 dní v zmysle zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, pričom odporcovi počas vykázania zo spoločného obydli bola uložená i povinnosť nepribližovať sa k ohrozenej osobe navrhovateľky na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov. Súd prvej inštancie preto správne rozhodol, pokiaľ v záujme toho, aby navrhovateľka nebola vystavená strachu či obavám z ďalších možných slovných či fyzických útokov, vyhrážok alebo iného násillného správania zo strany odporcu, ktoré nepriaznivo vplývajú na jej psychický stav a zasahujú do jej telesnej a duševnej integrity, zároveň pri zohľadnení aj oprávnených záujmov odporcu, ktoré by mohli byť nariadením NO dotknuté (v súlade s princípom proporcionality), dočasne do doby právoplatného skončenia konania vo veci samej upravil pomery strán navrhovaným neodkladným opatrením. Súd prvej inštancie taktiež správne rozhodol, pokiaľ vo výroku uznesenia (dopíňacieho), v súlade s ust. § 336 ods. 1 CSP súčasne uložil navrhovateľke povinnosť podať na príslušnom súde žalobu vo veci samej, keďže mal za to, že nárok zabezpečený neodkladným

opatrením má byť riadne uplatnený žalobou podanou proti odporcovi príslušnom súde a riadnym dokazovaním vykonaným v konaní vo veci samej budú posúdené medzi stranami sporné skutočnosti.

15. Na vecnej správnosti napadnutého uznesenia nič nemení ani podané odvolanie, v ktorom odporca neuviedol skutočnosti ani argumenty spôsobilé spochybniť správnosť skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k uloženému zákazu vstupu do rodinného domu a na príľahlé pozemky a zákazu nepribližovania sa k žalobkyni na určenú vzdialenosť. Odvolací súd odvolanie odporcu považuje za neopodstatnené, ktoré neodôvodňuje prijať rozhodnutie o podanom návrhu v jeho prospech ako odvolateľa. Odporca v odvolaní nepopiera fakt, že jeho násilnícke správanie pod vplyvom alkoholu voči navrhovateľke dňa 4.5.2023 bolo dôvodom jeho vykázania zo spoločného obydlija príslušným útvarom policajného orgánu, čím sú dostatočným spôsobom osvedčené dôvodné obavy navrhovateľky, že odporca môže pokračovať v násilníckom správaní voči nej, už so zreteľom na jeho predchádzajúce konanie. Je preto namieste poskytnúť navrhovateľke ako ohrozenej osobe preventívnu ochranu pred možnými dôsledkami násilníckeho konania odporcu a dočasne upraviť pomery strán sporu, a to vo forme obmedzenia priblíženia sa odporcu k navrhovateľke na určenú vzdialenosť a zákazu jeho vstupu do rodinného domu s prísl., v ktorom má spoločné obydlie s navrhovateľkou, aby sa minimalizovali obavy navrhovateľky a zamedzilo sa ďalším možným útokom (hrozbe násillia) zo strany odporcu voči navrhovateľke. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že zákonom aprobovaným dôvodom pre nariadenie NO z dôvodu domáceho násillia je fyzické alebo psychické násillie alebo postačuje už samotná hrozba takéhoto násillia voči manželovi alebo blízkej osobe, ktorá býva v spoločnom dome alebo byte s násilníkom. Právo nebyť vystavovaný domácemu násilliu alebo jeho bezprostrednej hrozbe je základným ľudským právom, toto právo je garantované nielen Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ale aj Ústavou Slovenskej republiky, ktorá zakotvuje právo na nedotknuteľnosť súkromného života osoby, čo v sebe zahŕňa aj právo na pokojný a zdravý rodinný život. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil zásah, ktorý obmedzuje právo bývania odporcu v rodinnom dome a príľahlých pozemkoch k nemu, ako dôvodný a primeraný s poukazom na to, že právo na ochranu života a zdravia, ktoré je násilníkom ohrozované, má absolútnu povahu a je silnejšie ako vlastnícke či užívacie právo násilníka k spoločnému obydliju, ktoré v záujme ochrany života a zdravia obetí pred násilníckym konaním, možno obmedziť.

16. Nedôvodné sú i námietky odporcu, ktorými spochybňuje aktívnu legitímáciu navrhovateľky na podanie návrhu z dôvodu, že nie je vlastníčkou predmetných nehnuteľností. K týmto námietkam odvolací súd poznamenáva, že pre nariadenie NO v zmysle ust. § 325 ods. 2 písm. e) CSP je rozhodujúci faktický stav užívania obydlija za účelom bývania, pričom je irelevantné, že navrhovateľke ako chránenej osobe svedčí (iba) právo bývania v rodinnom dome, výlučným vlastníkom ktorého je syn účastníkov E. A., nar. XX.X.XXXX. Nie je rozhodujúce ani, aký vzťah má k rodinnému domu má odporca ako osoba podozrivá z násillia, dôležité je, že v ňom býva obeť, v tomto prípade navrhovateľka, ktorú je potrebné dočasne chrániť. Aktívnu legitímáciu navrhovateľky na podanie nadväzujúcej žaloby vo veci samej o vypratanie rodinného domu možno vyvodiť z ust. § 126 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého obdobné právo na ochranu pred neoprávnenými zásahmi (ako vlastníka veci) má aj osoba, ktorá je oprávnená mať vec u seba z akéhokoľvek právom aprobovaného dôvodu, ktorú podmienku pre úspešnosť žaloby navrhovateľka v konaní vo veci samej bude povinná preukázať.

17. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie v spojení s dopŕňacím uznesením podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne.

18. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 v spojení s § 396 ods. 2 CSP tak, že nárok na ich náhradu stranám sporu nepriznal, pretože odporca nemal v odvolacom konaní úspech a úspešnej navrhovateľke v odvolacom konaní žiadne trovy preukázateľne nevznikli.

19. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, a to z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.